

Länsstyrelsen
Västerbotten

Yttrande

2019-09-17

Diarienummer

500-5847-2019

1(3)

Miljödepartementet
Klimatenheten
103 33 Stockholm

Yttrande över naturvårdsverkets rapport: Kartläggning och analys av utsläpp från vedeldning

M2019/00796/KI

Allmänna synpunkter på naturvårdsverkets bedömning om tillståndet

Redogörelsen av regeringsuppdraget ”Kartläggning och analys av utsläpp från vedeldning” bedöms vara en heltäckande redogörelse för problematiken kring vedeldning. Länsstyrelsen gör här endast nedslag i vissa frågor som vi tycker är viktiga.

Kommentarer kring avsnitt 4: Nyttjandegraden av lokaleldstäder är sannolikt låg i jämförelse med vedpannor eftersom det huvudsakligen rör sig om trivseleldning eller stödeldning. Det är därför svårt att kartlägga omfattningen av de utsläpp som kommer från dessa. Däremot kan det vara så att många av dessa nyttjas vid samma tidpunkter, dvs helger eller särskilt kalla dagar. Detta ökar risken för höga halter vid vissa givna situationer. Därför är dessa inte oviktiga men svåra att komma åt.

Under avsnitt 6 behandlas lagstiftningen som styr utsläppen av föroreningar i detta fall störande ämnen från vedeldning. Den som innehar en vedpanna eller en vanlig kamin benämns här som verksamhetsutövare och förväntas känna till lydelserna i miljöbalken, t.ex. de som rör de allmänna hänsynsreglerna (kap 2 miljöbalken). En sådan verksamhet som vedeldning uppfattas av många användare som en ganska oförarglig verksamhet (jämfört med annan miljöfarlig verksamhet), vilket leder till en brist på överensstämmelse mellan hur verksamhetsutövaren uppfattar aktiviteten jämfört med lagstiftaren. En viss andel uppfattar kanske att det är fritt fram att elda som man vill så länge anläggningen är godkänd. Här krävs det att kommunerna tar på sig en tydligare roll att informera och besöka platser, både sådana som har problem med enskilda verksamhetsutövare som orsakar besvär hos grannar men också slumpmässigt, där boende inte är medvetna om att problemet kanske finns (frågan tas även upp i avsnitt 7).

Synpunkter på förslag till etappmål

Länsstyrelsen bedömer att etappmålet utgör en rimlig ambitionsnivå som är genomförbar i ett första skede. Skulle målet nås finns goda förutsättningar för att utsläppen och halterna av fina partiklar och B(a)P minskar kraftigt i

mindre tätorter. Att inkludera trivseledning och stödledning i mindre eldstäder i ett etappmål är betydligt svårare och kräver en omfattande kartläggning som kan vara resurskrävande.

Ambitionen att skapa en harmoniserad informationshantering av uppgifter om fastbränsleanläggningar är bra. I första hand bör ett sådant system gälla vedpannor som används för primär värmekälla.

Synpunkter på förslag till åtgärder och styrmedel

Skrotningspremie som styrmedel verkar tveksamt att döma av de resonemang som förs under avsnitt 9. Det tycks finnas många fallgropar och avigsidor med ett sådant styrmedel. Dessutom är takten med vilken vedpannor tas ur bruk så pass hög att en skrotningspremie endast marginellt påverkar denna takt.

Riktade stöd till kommuner för utbyggnad av fjärrvärmenätet skulle eventuellt kunna vara en bra åtgärd. För att göra det attraktivt att ansluta till fjärrvärmenätet behöver fördelarna med detta synliggöras. Det bör vara billigare, kräva mindre underhåll och ge säker leverans av värme. För kommunerna är det en avvägning om det är lönsamt att ansluta bostäder på marginalen. Med ekonomiskt stöd skulle denna marginal förskjutas något och ge en större andel anslutna till fjärrvärmenätet. I mindre orter på landsbygden där fjärrvärme saknas helt hjälper detta dock inte, där krävs andra åtgärder.

Att förhindra viss vidareförsäljning av vedpannor kan vara en viktig åtgärd. Här kan det kanske vara idé att följa upp verksamhetsutövare som installerar ny, och se var deras tidigare vedpanna tog vägen och vilken status den har/hade. Det skulle eventuell kunna säkerställa att inte dåliga vedpannor hamnar på andrahandsmarknaden.

Förslaget på teknikreglering med differentierad övergångsperiod för ägare med pannor installerade före eller efter 31 dec 1999 är bra. Däremot kan det i vissa fall även vara bra att få bort eldstäder som utgör sekundär värmekälla.

I beskrivningen av ett system för genomförande föreslås att kommunerna delegerar till kontrollant (såsom sotare osv.) att genomföra kontroller och påföljder om inte angivna krav uppfylls. Här behövs kanske ett förtydligande om vilka befogenheter som avses.

Synpunkter på Naturvårdsverkets åtaganden

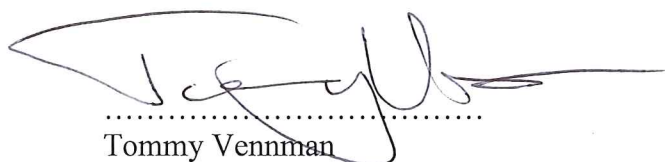
Kartläggning av halter av B(a)pyren är behövligt. Länsstyrelsen har i sitt arbete men att följa upp de regional miljömålet frisk luft haft problem att hitta mätdata som visar på situationen på platser runt om i länet. Bedömningarna har varit översiktliga och haft mer av antagande karaktär. Visst underlag finns men det är på intet sätt täckande.

2019-09-17

Diarienummer
500-5847-2019

Informationskampanjer för hur man eldar på lämpligt sätt är av godo. Det är dock viktigt att budskapet når fram till de som behöver det mest. Ofta är det de "redan frälsta" som anammar nya råd och föreskrifter. Budskapet bör ges i sådan form att det är uppenbart att det ligger i utövarens intresse att följa de råd som ges. Negativt är om budskapet tolkas som pekpinna som ifrågasätter det tillvägagångssätt som varit brukligt tidigare. Pyrelidning är ett exempel på detta. Informationsinsatsen "Tänd i toppen" är viktig att upprepa med viss regelbundenhet. Länsstyrelsen Västerbotten genomförde en liknande kampanj för några år sedan men mötte visst motstånd i några kommuner då metoden ansågs okonventionell. Länsstyrelsen är positiv till att fler sådana kampanjer genomförs.

Fredrik Sjunnesson har varit föredragande i detta beslut om yttrande.

.....
Tommy Vennman
Bitr. enhetschef
Miljöanalysenheten

.....
Fredrik Sjunnesson
Samordnare miljöövervakning
Miljöanalysenheten

